

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут психології та педагогіки РДГУ
Кафедра загальної психології та психодіагностики
Кафедра вікової та педагогічної психології
Кафедра практичної психології та психотерапії**

Актуальні питання психологічної науки

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 12

Рівне - 2018

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. – Випуск 12. – Рівне: РДГУ, 2018. – 166 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Воробійов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ

Литвиненко С.А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Безлюдна В.І. - кандидат педагогічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Корчакова Н.В. – кандидат психологічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Рудь Г.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Созонюк О.С. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол № 5 від 31 травня 2018 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Зміст

Зміст	3
Вступ	6
Альтмарк А. Психологічний аналіз особистісного та професійного зростання майбутніх психологів.....	7
Бакун К. Розвиток соціального інтелекту як чинник успішної адаптації особистості.....	9
Бенещук А. Особливості формування інтелектуальної готовності старших дошкільників до навчання у школі	11
Берестень Т. Експериментальне дослідження впливу середовища на формування поведінки девіантного підлітка	13
Бігун Л. Дослідження мотивації навчальної діяльності молодших школярів.....	15
Бунечко Ю. Вплив рівня домагань на прагнення особистості до самоактуалізації	16
Бутенко С. Значення духовності в розвитку особистості.....	18
Войчук А. Психологія мотивації до навчання учнів	21
Волович М. Образ ефективного лідера у соціальній психології	22
Воробей І. Психологічні особливості формування стресостійкості як фактора успішної учбової діяльності студентів-психологів	24
Гандзюк К. Соціально-психологічні чинники становлення статевої ролі ідентифікації підлітків	26
Главінська Е. Соціально-психологічна адаптація студентів-першокурсників як механізм соціалізації	30
Горбова А. Зміст поняття «життєва перспектива».....	32
Гордійчук О. Причини виникнення професійного вигорання у медичних працівників	34
Іваник С. Особливості прояву агресивності у студентської молоді	38
Ісічук О. Ціннісні орієнтації як складова спрямованості особистості: історіографія проблеми	40
Карпик О. Психологічні детермінанти виникнення конфліктів старшокласників з педагогами.....	43
Коноплицька Ю. Особливості розвитку емоційного інтелекту у підлітковому віці.....	45
Корчакова В. Соціально- відповідальний маркетинг як інструмент психологічного впливу на споживача	47
Кузьмич Г. Психологічні особливості проявів булінгу	50
Лавренчук К. Основні причини виникнення тривожності у молодшому шкільному віці.....	52

Лавренко В. Розвиток пізнавальних процесів у період дошкільного дитинства	54
Левчук А. Смесложиттєві орієнтації як чинник професійного становлення майбутніх психологів	55
Левчук Л. Психологічні особливості визначення готовності дитини до навчання у школі.....	57
Лехкобит В. Динаміка формування рефлексії у майбутніх психологів під час професійної підготовки.....	60
Лехкобит М. Інтернет-залежність підлітків як актуальна проблема сьогодення	62
Лисюк І. Психологічний зміст поняття «самоусвідомлення особистості».....	64
Ліщук І. Психологічні особливості особистісної рефлексії студентів-психологів.....	66
Лоза С. Саногенне мислення та психічне здоров'я особистості.....	68
Лозицька К. Психологічні особливості самоактуалізації студентської молоді	70
Максимчук В. Психологічні особливості вияву лідерських якостей у студентів-психологів	73
Мартинюк А. Емоційний стан старшокласників перед ЗНО.....	75
Марчук М. Психологічні особливості девіантних проявів у ціннісному вимірі особистості	77
Матухно Є. Методи проєктивної психології: можливості та перспективи	80
Мельник І. Вплив емоційних станів тривоги та страху на особистість	83
Мирончук Д. Вплив стилю сімейного виховання на міжособистісні стосунки підлітків	85
Мислінчук Ю. Дослідження соціально-психологічних особливостей здатності особистості до емпатії.....	88
Михайлова І. Вплив мікросоціуму на формування самооцінки.....	91
Намлієва Г. Особливості особистісних змін військовослужбовців внаслідок участі в АТО	94
Недільська А. Формування психологічної готовності майбутніх педагогів до професійної діяльності	97
Нетреба С. Теоретичний аналіз соціально-психологічної адаптації особистості	100
Нечидюк М. Особливості застосування арт-засобів в системі розвитку емоційного інтелекту	102
Одейчук І. Фізіологічні та психологічні симптоми стресу як загального адаптаційног осиндрому.....	104
Олійник К. Психологічні особливості впливу емоційного вигорання на професійну діяльність в дорослому віці	106

Онисковець Б. Мотиваційні чинники перфекціонізму сучасної студентської молоді	108
Остапенко М. Дослідження типів темпераменту у сучасних студентів	110
Першко О. Екологічні цінності як чинник особистісного ставлення підлітків.....	113
Погулясва М. Психолого-педагогічні чинники розвитку творчого потенціалу особистості студента у процесі навчання у ВНЗ	115
Похильчук А. Психологічні особливості самооцінки чоловіків та жінок	117
Прокопович І. Психофізіологічні складові творчого потенціалу особистості.....	119
Работій М. Модель розвитку позитивної «Я-концепції» майбутніх практичних психологів	121
Редій І. Експериментальне дослідження взаємозв'язку особистісної рефлексії та креативності	124
Речун Н. Психологічні чинники конфліктної поведінки у юнаків	126
Рудь О. Взаємозв'язок рівня емоційного інтелекту із допінг-стратегіями особистості.....	129
Савгира В. Особливості ставлення дітей старшого дошкільного віку до батьківських вимог і заборон	131
Сардарян М. Психологічні особливості творчої особистості.....	134
Свінтозельська К. Особливості впливу Я-концепції на професійне самовизначення старшокласників	137
Солодка В. Експериментальне дослідження проблеми саморегуляції як важливої функції психіки людини	139
Строїнська Д. Психологічні особливості кропінь-стратегій особистості	141
Сукнацька А. Самотність і особливості її переживання в юнацькому віці ...	144
Товстун Р. Заздрість як соціально-психологічний феномен	147
Хомік Т. Психологічний аналіз проблеми стресостійкості студентів у сучасній психологічній науці.....	149
Чебан Д. Мотиви, які сприяють успішному навчанню студентів.....	151
Чмелюк Т. Формування та розвиток моральних якостей дошкільників засобами казкотерапії	152
Шахрайчук І. Психологічні основи формування структури цінностей сучасної молоді	154
Широких А. Роль самоідентифікації у життєвому проектуванні особистості.....	157
Якимчук М. Комунікативна креативність як компонент самопізнання індивіда	158
Марценюк А. Психологічні особливості ставлення до сексу в особистості у періоді ранньої дорослості	161

Романюк В. Функціональні резерви організму та здоров'я людини..... 165

справжнім лідером: будьте самим собою; визначте, що вам краще за все вдається; оточіть себе професіоналами, і поведіться з ними так, як би ви хотіли, щоб поводитися з вами; будьте не диктатором, а диригентом; визначитись з однією-двома головними цілями; порадьтеся зі співробітниками, як краще досягти наміченого; похваліть їх за це [3].

Сьогодні попит на лідерство зростає вразі. Як маленькі підприємства, так і великі корпорації – усіх вимагають від свої працівників рішучості, ініціативності, готовності брати відповідальність і вести людей за собою, вимагають від них лідерства. Саме тому, бажання розвивати в собі лідерські якості – є першим кроком на шляху до успіху, проте, важливо пам'ятати, що бути лідером – це означає щодня працювати над собою, і приносити користь іншим.

Список використаних джерел:

1. Дзвінчук Д. І. Лідерство в управлінській діяльності : [збірник навчально-методичних матеріалів] / Д. І. Дзвінчук, В. М. Кушнірюк. – Івано-Франківськ. – 2012. – 80 с.
2. Сергеева Л. М. Лідерство : [навчальний посібник] / Л. М. Сергеева, В. П. Кондратьєва, М. Я. Хромей. – Івано-Франківськ. : «Лілея НВ», 2015. – 296 с.
3. Ходаківський Є. І. Психологія управління : [підручник] / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 664 с.
4. Кричевский Р. Л. Психология лидерства : [учебное пособие] / Р. Л. Кричевский. – Москва – 2007. – 452 с.

УДК 159.944.4:378

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ЯК ФАКТОРА УСПІШНОЇ УЧБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ - ПСИХОЛОГІВ

Воробей Ірина, здобуває вищої освіти, РДГУ

Керівник: Ставицька О. Г., канд. псих. наук, доц.

Сучасні умови життя змушують людину постійно відчувати на собі стресогенні впливи. І тому внутрішньо – інтегральні ресурси, що дають можливість швидко долати негативні впливи зовнішнього середовища визначають успішність нашої діяльності в інформаційно - глобалізованому світі. Стресостійкість юнацької особистості виступає конгломератом фізіологічних, психічних та поведінкових механізмів які починають взаємодіяти в стресових умовах та безпосередньо впливати на діяльність.

Дослідженням інтелектуально - пізнавальних детермінант стресостійкості займались багато радянських та вітчизняних дослідників, (А.Ц.Пуні, Б.А.Вяткін, Ю.Я.Кисельов, Ю.Л.Ханін), а також зарубіжних авторів (Т.Орлік, Д.Голд, Дж.Тейлор, К.Купер) та ін., в працях яких підкреслюється значення таких чинників як: критичність мислення, передбачення загрозових подій, перцептивні здібності, мислиневі образи як випереджаючі елементи самопочуття та поведінки, самоконтролю, а також інших когнітивних чинників, розвиток та регуляція яких підвищує толерантність особистості до умов психічного стресу [1].

Стресостійкість – інтегральна властивість особистості, характеризується такою взаємодією емоційних, вольових, інтелектуальних і мотиваційних компонентів психічної діяльності людини, яке забезпечує оптимальне успішне досягнення цілі діяльності в складній емотивному середовищі. Стресостійкість – є акумулюючою якістю особистості, основою позитивної соціальної взаємодії людини, яка характеризується емоційною стабільністю, низьким рівнем тривожності, високим рівнем саморегуляції, психологічною готовністю до стресу [2, с. 6].

На сучасному етапі розвитку суспільство постійно піддається впливу стресогенних чинників соціального, політичного, економічного аспекту, тому воно потребує внутрішньої стабілізації. І через це професія психолога набуває популярності в соціумі. Спираючись на це, процес засвоєння знань студентом – психологом та його учбова діяльність, як така, визначається наступними факторами: мотивація, саморозвиток, самоактуалізація та практична апробація.

Вибірку дослідження склали 34 особи у віці 19 - 21 роки, які здобувають фах психолога на 2 та 4 курсів Рівненського державного гуманітарного університету. У дослідженні були використані наступні методики: методика діагностики навчальної мотивації студентів (А.А.Реана, В.А.Якуніна, модифікація Бадмаївої Н. Ц.), Бостонський тест на стресостійкість та методика діагностики реалізації потреби в саморозвитку М. П. Фетискіна. У ході дослідження відмінностей між показниками саморозвитку, рівня стресостійкості та мотивів навчальної діяльності використовувався непараметричний метод відмінностей для незалежних вибірок Манна-Уїтні.

Згідно з отриманими результатами, підгрупи досліджуваних на статистично значущому рівні не суттєво відрізняються за показниками стресостійкості та елементами учбової діяльності. Варто відмітити, що показники стресостійкості в студентів II та IV курсів ($U_{Эмп} = 111$; $p \leq 0,05$) не мають значної відмінності.

З метою виявлення взаємозв'язків між всіма показниками означених психічних явищ (саморозвитку, рівня стесостійкості та мотивів навчальної діяльності у студентів), було використано метод рангової кореляції Спірмена. Зафіксовано кореляційний зв'язок ($r_s = -0.499$; $p \leq 0.01$) між мотивами навчально – пізнавальної діяльності та стресостійкість в четвертокурсників, а також отриманий значний кореляційний зв'язок ($r_s = -0.498$; $p \leq 0.01$) показників стресостійкості та соціальних мотивів навчання в дружоккурсників.

Отримані емпіричні дані свідчать про те що студенти – психологи здатні контролювати власний ритм життя, швидко приймати рішення адаптуючись до ситуацій долати негативні впливи зовнішнього середовища не залежно від досвіду та віку, але при цьому потреба в саморозвитку залежить від вікових особливостей, зовнішньої ситуації в якій перебуває людина та особистісно – професійної мотивації.

У процесі навчання та силу соціально – економічних, політичних перетворень в державі підвищення рівня стресу та стресостійкості знижують, можливості та прагнення допомогати іншим, через недостатні внутрішні ресурси та практичний досвід. Тобто для актуалізації та розвитку власного потенціалу необхідні хороші адаптаційні здібності, що сприятимуть подоланню зовнішнішньо – суб'єктних стресорів сучасного ритму життя.

Список використаних джерел

1. Эллис А. Гуманистическая психотерапия: Рационально-эмоциональный подход. / А. Эллис .- Санкт - Петербург. : Сова; М.: ЭКСМО-Пресс, 2002. – 272 с.
2. Калувев А. В. Проблемы изучения стрессорного поведения / А. В. Калувев. – Київ : Изд-во АПН, 1999. - 148с.

УДК 159.922.8: 159.922.1

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ СТАНОВЛЕННЯ СТАТЕВОРОЛЬОВОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ПІДЛІТКІВ

Гандзюк Катерина, здобувач вищої освіти, РДГУ

Керівник: Артемова О.І., кандидат педагогічних наук, доцент

Сучасні дослідження статевої ідентичності вказують на складний характер цього особистісного утворення. Воно розглядається перед усім як усвідомлення та переживання індивідом позиції Я відносно деяких образів-еталонів статі. Набуття індивідом психологічних і поведінкових властивостей, характерних для жінок або чоловіків, визначають як статево-рольову соціалізацію. Треба зазначити, що це дуже складний процес,

Наукове видання

**Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства**

Випуск 12

Наукове редагування – доц. Романюк В.Л.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Підписано до друку 1.06.2018 р.
Формат 60x80/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 13,8. Тираж 150 прим.

вул. С. Бандери, 12, м. Рівне
Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету